



Európsky hospodársky a sociálny výbor

SOC/449
Prínos podnikateľov
z radov prisťahovalcov
pre hospodárstvo

Brusel 18. septembra 2012

STANOVISKO

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
na tému

„Prínos podnikateľov z radov prisťahovalcov pre hospodárstvo EÚ“
(stanovisko z vlastnej iniciatívy)

Spravodajkyňa: **pani King**

Európsky hospodársky a sociálny výbor sa 19. januára 2012 rozhodol v súlade s článkom 29 ods. 2 svojho rokovacieho poriadku vypracovať stanovisko z vlastnej iniciatívy na tému

„Prínos podnikateľov z radov prisťahovalcov pre hospodárstvo EÚ“.

Odborná sekcia pre zamestnanosť, sociálne veci a občianstvo poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 3. septembra 2012.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 483. plenárnom zasadnutí 18. a 19. septembra 2012 (schôdza z 18. septembra 2012) prijal 135 hlasmi za, pričom 2 členovia hlasovali proti a 10 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

*

* *

1. **Závery a odporúčania**

- 1.1 V posledných desiatich rokoch sa prínos podnikateľskej činnosti prisťahovalcov v Európe zvýšil. Títo prisťahovalci prispievajú k hospodárskemu rastu a zamestnanosti, pričom často oživujú zabudnuté remeslá a živnosti a v narastajúcej miere poskytujú tovar a služby, ktoré prinášajú pridanú hodnotu. Tvoria tiež dôležitý most k celosvetovým trhom a majú veľký význam pre začlenenie migrantov do pracovného trhu, pretože vytvárajú pracovné miesta nielen pre seba, ale stále viac aj pre prisťahovalcov a domáce obyvateľstvo¹.
- 1.2 EÚ verejne uznala významný prínos, ktorým môžu migranti ako podnikatelia prispieť k udržateľnému rastu a zamestnanosti. Je však dôležité, aby sa na toto uznanie nenazeralo izolovane alebo oddelene od bezprostredných priorít politických činiteľov EÚ. Ba čo viac, dynamický, udržateľný a na rast zameraný sektor podnikateľskej činnosti prisťahovalcov by mal byť súčasťou stratégie pre rast a zamestnanosť, iniciatívy „Small Business Act“, stratégie Európa 2020 a nového Programu pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP (COSME), pretože v nich už bol význam rýchlo rastúcich MSP tvoriacich veľkú pridanú hodnotu postavený do centra hospodárstva EÚ zameraného na udržateľný rast.
- 1.3 Podnikatelia z radov prisťahovalcov tiež rozširujú spoločenské možnosti pre prisťahovalcov, vo väčšej miere zaujímajú vedúce postavenie v spoločnosti, sú príkladom najmä pre mladých ľudí, zvyšujú sebadôveru a podporujú sociálnu súdržnosť tým, že oživujú ulice a obytné štvrte.

¹

Rath, J., Eurofound (2011), “Promoting ethnic entrepreneurship in European cities” („Podpora podnikania etnických menších v európskych mestách“), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg.

- 1.4 Výbor víta oznámenie Komisie², v ktorom sa uznáva „významná úloha migrantov ako podnikateľov“ a uvádza, že „ich tvorivosť a inovačné schopnosti by sa mali takisto posilňovať“. EHSV tiež víta vyhlásenie, že „podpora nadnárodného podnikateľstva prostredníctvom dynamickejšej stratégie bude prospešná pre podnikateľov pôsobiacich v členských štátoch EÚ aj v partnerských krajinách. Takéto podniky môžu vytvárať pracovné miesta v krajinách pôvodu a môžu byť osožné rovnako pre integráciu migrantov, ako aj pre zvýšenie obchodu medzi krajinami.“
- 1.5 Pri zvyšujúcej sa nezamestnanosti, v dôsledku ktorej je vytváranie kvalitných pracovných miest pre EÚ hlavnou prioritou, má teraz ešte väčší význam, aby politickí činitelia EÚ uznali dôležitý prínos, ktorý pre hospodárstvo EÚ predstavujú podniky prisťahovalcov na miestnej úrovni, ako aj v narastajúcej miere na medzinárodných trhoch, na ktorých naďalej existuje dopyt po tovaroch a službách pochádzajúcich z EÚ. To je v súlade so stratégiou Komisie podporovať malé a stredné podniky pri rozširovaní ich podnikateľskej činnosti mimo EÚ, keďže medzinárodné činnosti posilňujú rast, zvyšujú konkurencieschopnosť a podporujú dlhodobú udržateľnosť podnikov v EÚ.
- 1.6 Komisia odporúča, aby na posilňovanie „tvorivosti a inovačných schopností“ podnikov prisťahovalcov boli na úrovni EÚ, členských štátov a na miestnej úrovni prijaté osobitné opatrenia. Cieľom je odstrániť diskrimináciu a vytvoriť rovnaké podmienky pre všetkých, aby mohli prispieť k inkluzívnemu rastu a kvalitným pracovným miestam.
- 1.6.1 Na úrovni EÚ by tvorcovia politiky mali:
- uznať podnikateľský potenciál z radov prisťahovalcov posilňovať hospodársky rast v rámci stratégie Európa 2020,
 - uznať potenciál podnikateľov z radov prisťahovalcov vytvárať pracovné miesta tým, že ho zahrnú do európskej stratégie zamestnanosti. V súčasnosti sa táto stratégia zameriava len na závislú činnosť ako prostriedok na integráciu prisťahovalcov,
 - zohľadniť podnikateľskú činnosť prisťahovalcov v európskej politike integrácie prisťahovalcov,
 - definovať a zhromaždiť spoľahlivé a harmonizované štatistické údaje o hospodárskom a sociálnom prínose podnikateľov z radov prisťahovalcov v celej EÚ, a to v spolupráci s Eurostatom a členskými štátmi. To môže EÚ pomôcť pri vypracovaní lepšej imigračnej politiky,

² „Európska agenda v oblasti integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín“ – COM(2011) 455 final a SEC(2011) 957 final.

- naďalej uľahčovať verejnú podporu podnikateľom, aby sa zabezpečilo, že inovácie, podnikanie a rast podnikov nebudú nepriaznivo ovplyvnené tým, že životaschopné podniky nemajú prístup k primeraným finančným prostriedkom,
- stanoviť rámec na zvyšovanie informovanosti a podporovať výmenu osvedčených postupov v programoch, prostredníctvom ktorých sa bude zvyšovať kapacita a udržateľnosť podnikov prisťahovalcov,
- rozvíjať strategické vzťahy s tými krajinami pôvodu prisťahovalcov, ktoré sa v súčasnosti aktívne snažia priamo zapojiť svoje diaspóry v EÚ do podnikateľskej činnosti v krajine pôvodu alebo v EÚ,
- v prípade potreby využívať obchodné dohody ako mechanizmus na podporu podnikateľskej činnosti spoločných podnikov medzi podnikateľmi z radov prisťahovalcov so sídlom v EÚ a ich krajinami pôvodu. To podporí stratégiu EÚ pomôcť malým a stredným podnikom pri rozširovaní ich podnikateľskej činnosti mimo EÚ.

1.6.2 Členské štáty EÚ by mali:

- uznať a podporovať podnikanie prisťahovalcov ako súčasť rozsiahlejších integračných politických opatrení,
- preskúmať regulačný a štrukturálny rámec pre zakladanie podnikov vo všeobecnosti tak, aby sa znížili zbytočné administratívne požiadavky, ktoré môžu byť prekážkou pri zakladaní podniku,
- minimalizovať riziko nelegálneho prisťahovalectva a najmä nelegálneho zamestnávania uplatňovaním smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/52/ES³ z 18. júna 2009. Podľa článku 14 tejto smernice „členské štáty na svojom území zabezpečia vykonávanie účinných a adekvátnych kontrol“,
- prispieť k zvýšeniu miery dlhodobej zamestnanosti poskytovaním väčšej podpory existujúcim podnikom prisťahovalcov, najmä tých, ktoré prevádzkujú ženy a mladí ľudia, aby sa tieto podniky stali udržateľnejšími,
- zvyšovať informovanosť a posilňovať kapacity sprostredkovateľských organizácií, ako sú obchodné združenia, priemyselné komory a družstvá, aby sa týmto podnikom mohla poskytnúť podpora pri plnení zákonných požiadaviek, napr. pracovnoprávných a daňových predpisov.

3

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:168:0024:0032:SK:PDF>.

1.6.3 Miestne orgány a občianska spoločnosť vrátane sociálnych partnerov by mali:

- pokračovať v programoch, ktoré zvyšujú ľudský a sociálny kapitál podnikateľov z radov prisťahovalcov tým, že poskytujú rôzne služby, ako napr. poradenstvo a informácie, školenia, budovanie kontaktov a odborné vedenie,
- vytvárať alebo zlepšovať možnosti pre podnikateľov z radov prisťahovalcov zlepšovaním prístupu ich organizácií ku konvenčným organizáciám,
- zvyšovať udržateľnosť podnikov prisťahovalcov. Väčšia pozornosť by sa mala venovať existujúcim podnikom prisťahovalcov, najmä tým, ktoré pôsobia v odvetviach s vysokou pridanou hodnotou, a nezameriavať sa iba na zakladanie podnikov,
- prístup k úverom je pre podnikanie veľmi dôležitý, preto by sa malo zaviesť viac programov na zvyšovanie finančného kapitálu podnikateľov z radov prisťahovalcov, a to tak, že:
 - budú informovaní o zdrojoch financovania,
 - sa im budú poskytovať špeciálne školenia,
 - sa bude zlepšovať úroveň vedomostí a informovanosť tejto osobitnej podnikateľskej klientely o úverových inštitúciách.

2. **Všeobecné pripomienky**

- 2.1 Európa čelí významným demografickým zmenám: v mnohých regiónoch sa počet obyvateľstva badateľne znižuje, vekový priemer sa značne zvyšuje a klesá pôrodnosť. Celkový počet obyvateľstva v EÚ sa však v období rokov 2004 až 2008 každoročne zvyšoval približne o 2 milióny osôb predovšetkým v dôsledku čistej migrácie. Prisťahovalci prispievajú k hospodárskemu rastu prijímajúcich krajín mnohokrátym spôsobom: prinášajú so sebou nové schopnosti a talenty, pomáhajú znižovať nedostatok pracovných síl a ako podnikatelia zakladajú nové firmy a podniky.
- 2.2 Prínos prisťahovalcov k hospodárstvu v podobe priameho zakladania nových podnikov je aspekt, ktorému sa venovala malá pozornosť. Zámerom tohto stanoviska je rozšíriť znalosti o podnikateľskej činnosti prisťahovalcov a poskytnúť odporúčania ako by sa mohol podporiť a oceniť úspech podnikov prisťahovalcov a ešte viac zvýšiť ich prínos k hospodárskemu rastu.
- 2.3 Porovnávať podnikateľskú činnosť a tvorbu pracovných miest prisťahovalcami v celej EÚ je ťažké, pretože pre jednotlivé členské štáty sú k dispozícii rozličné zdroje údajov a neexistuje žiadna definícia podnikateľa z radov prisťahovalcov, ktorá by bola prijatá na medzinárodnej úrovni.

- 2.4 Tento dokument sa z veľkej časti zakladá na prezentácii v rámci diskusie stálej študijnej skupiny „Pristaňovalctvo a integrácia“ o prínose podnikateľov z radov pristaňovalcov k hospodárstvu EÚ, ktorá sa konala 24. novembra 2011⁴.
- 2.5 Podnikateľ z radov pristaňovalcov je definovaný ako majiteľ podniku narodený mimo EÚ, ktorý sa snaží vytvárať hodnoty prostredníctvom vytvorenia alebo rozšírenia hospodárskej činnosti⁵. Podnikateľ môže byť samostatne zárobkovo činnou osobou, čiže vykonáva zamestnanie sám, alebo má zamestnancov⁶.
- 2.6 Toto stanovisko sa zameriava na samostatne zárobkovo činných podnikateľov, pričom využíva údaje z prieskumu o pracovných silách na porovnanie jednotlivých členských štátov a podnikateľov z radov pristaňovalcov a domácich podnikateľov. Okrem toho sa táto analýza sústreďuje na podnikateľov, ktorí nepôsobia v poľnohospodárstve, ako je v prieskumoch o podnikaní obvyklé.

3. Špecifiká podnikateľov z radov pristaňovalcov

3.1 Pristaňovalci sú podnikavejší

- 3.1.1 Z prieskumu pracovných síl v EÚ⁷ vyplýva, že trendy v podnikateľskej činnosti pristaňovalcov sa v rámci EÚ líšia. Podiel podnikateľov z radov pristaňovalcov na celkovej zamestnanosti v Spojenom kráľovstve, vo Francúzsku, Belgicku, Dánsku a Švédsku je o 1,5 až 2,9 percenta vyšší než podiel domácich podnikateľov. Podiel podnikateľov z radov pristaňovalcov je však v Portugalsku, Španielsku, Taliansku, Grécku, Írsku, Nemecku a Rakúsku v porovnaní s domácimi podnikateľmi nižší.
- 3.1.2 Z regionálneho hľadiska je vyššia miera samostatnej zárobkovej činnosti (pôvodného obyvateľstva a pristaňovalcov) v južnej Európe a v krajinách strednej a východnej Európy. V strednej a východnej Európe však pristaňovalci viac inklinujú k samostatne zárobkovej činnosti než pôvodní obyvatelia, pričom opak možno pozorovať v južnej Európe.

4 <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-migrant-entrepreneurs-contribution-present>.

5 Všeobecne uznaná definícia podnikateľa, OECD, 2008.

6 Rath, J., Eurofound (2011), "Promoting ethnic entrepreneurship in European cities" („Podpora podnikania etnických menšín v európskych mestách“), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg.

7 http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment_unemployment_ifs/data/database.

- 3.1.3 Toto vyššie zastúpenie prisťahovalcov medzi samostatne zárobkovo činnými osobami v Poľsku, Slovenskej republike, Českej republike a v Maďarsku je čiastočne spôsobené pomerne pružnými predpismi o vízach pre podnikateľov z radov prisťahovalcov a situáciou v oblasti zamestnanosti v týchto krajinách. Nižšia miera podnikov prisťahovalcov v južnej Európe môže byť dôsledkom skutočnosti, že prisťahovalci v týchto krajinách nemali čas vybudovať potrebný ľudský, hmotný a sociálny kapitál na založenie podniku, pretože možno nehovoria plynule jazykom krajiny alebo majú problémy s uznaním svojej kvalifikácie.
- 3.1.4 Údaje o počte nových podnikateľov v danom roku tiež naznačujú, že prisťahovalci sú zvyčajne podnikavejší než domáci obyvatelia. V rokoch 1998 – 2008 sa priemerný počet nových podnikateľov z radov prisťahovalcov ročne zdvojnásobil v Nemecku (viac ako 100 000 za rok) a v Spojenom kráľovstve (takmer 90 000 za rok). V Španielsku sa priemerný ročný počet zvýšil šesťnásobne (viac ako 75 000 za rok) a v Taliansku osemnásobne (46 000). Vo Francúzsku došlo v tom istom období k malému nárastu (35 000)⁸.
- 3.1.5 Prisťahovalci sú navyše v pomere k ich podielu na obyvateľstve podnikateľsky aktívnejší než pôvodní obyvatelia. Napríklad v Spojenom kráľovstve predstavujú prisťahovalci 8 % obyvateľstva, patrí im však asi 12 % všetkých MSP v krajine.
- 3.1.6 Toto zistenie sa zhoduje s nedávnou štúdiou uskutočnenou v USA, z ktorej vyplynulo, že prisťahovalci tvoria 18 % majiteľov malých podnikov a podiel prisťahovalcov na celkovom obyvateľstve je 13 % a na pracovných silách 16 %⁹.

3.2 Udržateľnosť podnikov prisťahovalcov

- 3.2.1 Počet prisťahovalcov začínajúcich podnikateľskú činnosť sa síce každoročne zvyšuje, ale takisto stúpa počet tých, ktorí opúšťajú túto oblasť. Táto malá miera „prežitia“ môže naznačovať, že samostatne zárobková činnosť je mechanizmom prechodu na závislú činnosť alebo môže poukazovať na vyšší podiel konkurzov firiem prisťahovalcov. Napríklad vo Francúzsku fungovalo po piatich rokoch od svojho vzniku iba 40 % firiem vlastnených cudzími štátnymi príslušníkmi v porovnaní s 54 % firiem s francúzskymi majiteľmi¹⁰. Zo štúdie OECD¹¹ vyplýva, že aj po zohľadnení kvalifikácií, skúseností a ostatných faktorov je pravdepodobnosť, že podniky prisťahovalcov neprežijú, o 27 % vyššia ako pri domácich podnikoch.

8 Pozri štatistiku: <http://dx.doi.org/10.1787/888932442104>.

9 <http://www.fiscalpolicy.org/immigrant-small-business-owners-FPI-20120614.pdf>.

10 Breem, Y. (2009), “Les entreprises créées en 2002 par des ressortissants des pays tiers: de plus grandes difficultés à survivre”, Infos Migrations, No. 13, Département des statistiques, des études et de la documentation (DSED), Ministère de l’Immigration, de l’Intégration, de l’Identité nationale et du Développement solidaire.

11 Open for Business: Migrant Entrepreneurship in OECD Countries, 2010.

3.3 Odvetvia s vysokou pridanou hodnotou

3.3.1 Škála činností, ktoré vykonávajú podnikatelia z radov prisťahovalcov vo svojich hostiteľských krajinách, je rovnako široká ako u domácich podnikateľov. Tento prechod od činností, ktoré zabezpečovali hlavne potreby obyvateľov ich etnických enkláv, je čiastočne dôsledkom zvyšujúcej sa úrovne vzdelania prisťahovalcov, ako aj zmenených hospodárskych štruktúr v postindustriálnych spoločnostiach.

3.3.2 Hoci v Európe pracuje veľký počet podnikateľov narodených v cudzine v odvetviach, ktoré sa tradične spájajú s prisťahovalcami (napr. vo veľkoobchode a maloobchode), mnohí z nich pôsobia mimo tradičných etnických podnikateľských odvetví: takmer 18 % podnikateľov z radov prisťahovalcov pôsobí v stavebníctve, asi 8 % v slobodných povolaniach, vo vede a technike, približne 6 % vo výrobnjej sfére a ďalších 6 % v zdravotníctve a v oblasti sociálnej práce.

3.4 Profil

3.4.1 Všeobecný profil podnikateľov z radov prisťahovalcov i domácich je podobný v tom, že sú obvykle *kvalifikovaní* a sú *mužského pohlavia*, pričom viac než 75 % z nich má *viac ako 35 rokov*. Podnikatelia z radov prisťahovalcov i domácich sú v priemere starší než zamestnanci. Tento záver je možné vysvetliť tým, že pred založením podniku musia nazhromaždiť dostatok sociálneho a hmotného kapitálu, ako aj skúseností.

3.4.2 Podnikatelia z radov prisťahovalcov majú v porovnaní s domácim obyvateľstvom v *priemere vyššiu úroveň vzdelania*: 30 % až 40 % z nich má vysokoškolské vzdelanie.

3.4.3 Takmer dve tretiny podnikateľov z radov prisťahovalcov sa zdržujú v prijímajúcej krajine *viac než desať rokov*, zatiaľ čo v prípade prisťahovalcov, ktorí sú zamestnancami, je to len o niečo viac ako 50 %.

3.4.4 Prisťahovalci z rôznych krajín majú odlišnú tendenciu začať podnikat': u prisťahovalcov z Ázie je táto miera najvyššia, u prisťahovalcov z Latinskej Ameriky a Afriky najnižšia. Tieto rozdiely v ochote podnikat' medzi skupinami prisťahovalcov možno vysvetliť rozdielmi vo vzdelaní a majetku. Ďalším vysvetlením je skutočnosť, že v niektorých krajinách pôvodu je v hospodárstve tradične vyšší podiel podnikateľov a že je väčšia pravdepodobnosť, že prisťahovalci z týchto krajín založia podnik v prijímajúcej krajine.

3.4.4.1 Treba poznamenať, že skúsenosti prisťahovalcov z rovnakého regiónu nie sú rovnaké. Napríklad údaje zo Spojeného kráľovstva ukazujú, že ak by miera zamestnanosti u pakistanských a indických prisťahovalcov bola rovnaká, podiel zamestnaných mužov v tejto skupine by bol vyšší o 24 % a žien o 136 %, čo zodpovedá nárastu o 96 000 osôb.

4. **Kontext EÚ**

- 4.1 Štokholmský program stanovuje agendu pre činnosť Európskej únie v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí na roky 2010-2014 a jedným z aspektov je úspešná integrácia prisťahovalcov na posilnenie demokratických hodnôt a sociálnej súdržnosti a na podporu dialógu medzi kultúrami na všetkých úrovniach.
- 4.2 Európsky fond pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín s rozpočtom 825 miliónov EUR na obdobie rokov 2007 – 2013 podporuje iniciatívy jednotlivých krajín a EÚ zamerané na uľahčenie integrácie prisťahovalcov z krajín mimo EÚ do európskej spoločnosti a zahŕňa tiež projekty v oblasti podnikania prisťahovalcov a ich vzdelávania¹².
- 4.3 Oznámenie Komisie¹³ na tému „Európska agenda v oblasti integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín“ uznáva dôležitú úlohu podnikateľov z radov prisťahovalcov, avšak ich potenciálny prínos k udržateľnému rastu a zamestnanosti sa v hlavných iniciatívach EÚ, ako napr. stratégii Európa 2020, nezohľadňuje.
- 4.4 V súčasnosti sa balík opatrení EÚ týkajúci sa zamestnanosti zameriava len na závislú činnosť ako prostriedok na integráciu prisťahovalcov. Nezohľadňuje však úlohu podnikateľov z radov prisťahovalcov, ktorí môžu prispieť k vytváraniu kvalitných a udržateľných pracovných miest a uľahčiť hospodársku a sociálnu integráciu prisťahovalcov a miestnych občanov.
- 4.5 Politickí činitelia EÚ by mali podnikateľskú činnosť prisťahovalcov aktívne a dôsledne zahŕňať do stratégií EÚ. Okrem toho by sa mala tiež uznať a podporiť úloha podnikateľov z radov prisťahovalcov v stratégii na integráciu prisťahovalcov.

5. **Prínos podnikateľov z radov prisťahovalcov**

5.1 **Trh práce**

- 5.1.1 Prieskum o pracovných silách v EÚ (1998 – 2008) vyzdvihuje pozitívny prínos podnikateľov z radov prisťahovalcov k zamestnanosti, aj keď väčšina podnikateľov (domácich i migrantov) je samostatná a okrem vlastnej osoby nikoho nezamestnáva.
- 5.1.2 Títo podnikatelia vytvárajú v priemere 1,4 a 2,1 ďalších pracovných miest. Porovnanie s domácimi podnikateľmi ukazuje, že podnikatelia z radov prisťahovalcov vytvárajú pomerne menej pracovných miest. Výnimku z tohto všeobecného zistenia tvorí Česká republika, Maďarsko, Slovensko a Spojené kráľovstvo, kde sa zdá, že podnikatelia z radov prisťahovalcov vytvárajú viac pracovných miest než domáci podnikatelia.

¹² http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/financing/fundings/migration-asylum-borders/integration-fund/index_en.htm

¹³ COM(2011) 455 final a SEC(2011) 957 final.

- 5.1.3 Ich príspevok k celkovej zamestnanosti sa postupne zvyšuje. Od roku 1998 do roku 2008 sa zvýšil počet osôb zamestnávaných podnikateľmi z radov prisťahovalcov v Španielsku, Taliansku, Rakúsku, Nemecku a Holandsku, zatiaľ čo v Spojenom kráľovstve a Francúzsku zostal príspevok týchto podnikateľov k zamestnanosti naďalej stabilne vysoký. Napríklad v roku 2007 a 2008 zamestnávali podnikajúci prisťahovalci ročne viac než 750 000 osôb v Nemecku, približne pol milióna v Spojenom kráľovstve a Španielsku, takmer 400 000 vo Francúzsku a asi 300 000 v Taliansku.
- 5.1.4 V relatívnom vyjadrení zodpovedá tento príspevok k zamestnanosti 1,5 % až 3 % z celkového počtu zamestnaných osôb. Štáty, v ktorých prisťahovalci najviac prispievajú k celkovej zamestnanosti, sú Luxembursko (8,5 %) a Írsko (4,9 %). Vzhľadom na obmedzenú dostupnosť údajov nie je možné určiť, či prisťahovalci zamestnávajú väčšinou iných prisťahovalcov alebo nie, z niektorých štúdií však vyplynulo, že zamestnávajú rovnako domácich obyvateľov, ako aj iných prisťahovalcov.

5.2 Hospodárstvo

- 5.2.1 Prínos podnikateľov z radov prisťahovalcov sa neobmedzuje iba na vytváranie pracovných miest. Prispievajú tiež k celkovému hospodárskemu rastu prijímajúcej krajiny. Je ťažké štatisticky preukázať ich skutočný prínos k hospodárstvu EÚ. Podľa údajov zo Spojeného kráľovstva sa ich príspevok k hospodárstvu krajiny odhaduje na 25 miliárd libier ročne, t. j. 6 % celkovej hrubej pridanej hodnoty MSP (430 miliárd libier v roku 2007)¹⁴.
- 5.2.2 Z jednej americkej štúdie však vyplýva, že malé podniky, v ktorých aspoň polovicu vlastníkov tvoria prisťahovalci, ročne prispievajú do hospodárstva približne 776 miliardami dolárov, čo je 13 % z celkového prínosu malých podnikov (6 biliónov USD v roku 2007).
- 5.2.3 Podľa ďalších údajov z Francúzska v roku 2009 dostali prisťahovalci vo Francúzsku od štátu 47,9 miliárd EUR (sociálne zabezpečenie, ubytovanie, vzdelávanie atď.), ale odvedli mu 60,3 miliardy EUR. Inými slovami, prisťahovalci prispeli do verejného rozpočtu 12,4 miliardami EUR¹⁵.
- 5.2.4 EHSV je presvedčený, že prínos pre EÚ by mohol byť vyšší, ak by podnikatelia z radov prisťahovalcov, ktorí pôsobia v tieňovom hospodárstve, mohli dostať podporu potrebnú na to, aby mohli prejsť do oficiálneho hospodárstva.

14 <http://www.bis.gov.uk/assets/biscore/enterprise/docs/b/11-515-bigger-better-business-helping-small-firms>.

15 <http://www.europeanvoice.com/article/imported/time-to-value-migrants-contribution/74527.aspx>

5.3 Obchod

- 5.3.1 Takisto sa preukázalo, že podnikatelia z radov prisťahovalcov pomáhajú svojej prijímajúcej krajine vytvárať obchodné príležitosti tým, že znižujú náklady na transakcie s krajinami svojho pôvodu, pričom využívajú svoje siete kontaktov a znalosť tamojších trhov. Napríklad vo Švédsku 22 % podnikov so zahraničnými majiteľmi orientuje svoje tovary a služby, aspoň čiastočne, na medzinárodné trhy, pričom v prípade podnikov s domácimi majiteľmi je to 15 %¹⁶. Ukázalo sa tiež, že desaťpercentný nárast v objeme migrácie vo Švédsku sa spája v priemere so šesťpercentným nárastom vývozu a deväťpercentným nárastom dovozu¹⁷. Tieto zistenia poukazujú na to, že prisťahovalci môžu hrať dôležitú úlohu ako sprostredkovatelia v zahraničnom obchode, pretože odstraňujú implicitné prekážky v obchodovaní s krajinami ich pôvodu.
- 5.3.2 Ďalším príkladom je Spojené kráľovstvo. Podnikatelia z radov prisťahovalcov poskytli priamy prístup pre narastajúci počet členov diaspóry s odhadovaným disponibilným príjmom vo výške viac ako 30 miliónov EUR a otvorili nové obchodné možnosti na celosvetových trhoch, napr. v Indii, Číne a krajinách v Afrike, v karibskej oblasti a Latinskej Amerike.
- 5.4 Treba poznamenať, že podnikanie prisťahovalcov sa netýka iba tvorby pracovných miest a hospodárstva. Ich podnikanie môže rozširovať spoločenské možnosti pre prisťahovalcov, vytvárať možnosti vo väčšej miere zaujímať vedúce postavenie v spoločnosti, zvyšovať sebadôveru a podporovať sociálnu súdržnosť medzi občanmi tým, že prisťahovalci oživujú ulice a obytné štvrte.

V Bruseli 18. septembra 2012

Predseda

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Staffan NILSSON

¹⁶ Švédska agentúra pre hospodársky a regionálny rast (2007).

¹⁷ Hatzigeorgiou, OECD (2010).